

Bevarandeplan för Natura 2000-området *SE0530185 Hulegårde*

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 - områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat- direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och natur- typer, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska under- lätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skydds- beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillstånds- plikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Maria Johansson

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0530185 Hulegårde

Kommun: Ulricehamn

Områdets totala areal: 4 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-12-15

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat och stiftelse.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

6510 - Slätterängar i låglandet

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: De prioriterade bevarandevärdena är de olika grämarksnaturtyperna i området.

Motivering: Området pekades ut för sina artrika slätter- och betesmarker.

Prioriterade åtgärder: Restaurering av området och årlig skötsel med bete eller slätter på den östra delen och med slätter på den västra delen. En skötselavtal behöver upprättas.

Beskrivning av området

De båda utpekade delområdena ligger i sluttningarna ner mot sjön Brängen i den östligaste delen

av Ulricehamns kommun. Enligt den äldre ekonomiska kartan från 1890-talet hävdades bägge tidigare som slåtteräng. Det mindre området i väster genomkorsas av en bäck och har karaktär av sidvallsäng.

Området är år 2016 i igenväxning och i akut behov av restaurering. Det östra området har tidigare hävdats med bete men har varit under igenväxning under minst tio år och är bevuxet med gran. Enstaka exemplar av den rödlistade slåttergubben finns kvar. Det västra området hävdades med slåtter fram tills för några år sedan, men är nu också under igenväxning. I bägge delområdena har funnits olika vegetationstyper i en mosaik. I det östra området dominerade 6270 silikatgräsmarker med inslag av 6230 stagg-gräsmarker och 6410 Fuktängar. I det västra delområdet dominerade 6410 Fuktängar med inslag av 6510 Slåtterängar i låglandet. Naturtypsklassningarna behöver ses över efter att området restaurerats.

Floran i bägge områdena har varit artrik med bl a darrgräs, jungfrulin, slåttergubbe, stagg, svinrot och ögontröst. I det västra område fanns dessutom smörboll och ormröt.

I det västra delområdet finns en grov, hamlad ask som numera är död.

Vad kan påverka negativt

Områdets naturtyper är känsliga för åtgärder som medför ökad näringsstatus, ökad beskuggning, markskador eller förnaansamling. Avverkning, gallring eller andra skogsbruksåtgärder inom skogsmark i anslutning till utpekade delar är inte något direkt hot. En förutsättning är att dock att mycket stor försiktighet iakttas om utdrivning av virke sker genom området. Samhållnad betesdrift med intilliggande åkermark kan vara negativt liksom uteblivet efterbete eller efterbete med för "lätta" djurslag fr a får eller permanent betesdrift. Slåtter med felaktiga redskap, som rotorslåtteraggregat, röjsåg o dyl. kan vara mycket negativ liksom även slåtter under olämplig tid. Eftersom området har lång kontinuitet som ängsmark har vinterbete stor negativ effekt. Även åtgärder som påverkar värdefulla lövträd kan vara negativt.

Exempel på åtgärder som kan vara negativa är:

Tillförsel av gödsel, såväl handels- som naturgödsel.

Upphörande hävd som leder till igenväxning och beskuggning. Gäller även på öppen mark utanför området.

Sådd eller plantering av skog, julgranar eller energiskog. Gäller även på öppen mark utanför området.

Uppförande av byggnad. Gäller även på öppen mark utanför området.

Anläggande av väg, mark- eller luftledning.

Alla former av täktverksamhet.

Markarbeten som t ex sprängning, grävning, schaktning, utfyllnad eller tippning.

Dikning.

Rensning av diken.

Slåtter med grästrimmer.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Den östra delen omfattas av strandskydd. Området är år 2016 i igenväxning och i akut behov av restaurering. Det östra området har tidigare hävdats med bete men har varit under igenväxning under minst tio år och är bevuxet med gran. Enstaka slåttergubbe finns kvar. Området behöver

glesas ut successivt och betesdjur släppas på snarast. Det västra området hävdades med slåtter fram tills för några år sedan, men är nu också under igenväxning. Även här behövs röjningar och slåttern behöver återupptas snarast.

Hävd bör antingen ske genom årlig slåtter i det västra delområdet och med betesdrift eller slåtter i det östra delområdet. Vid slåtter är det viktigt att detta sker med lie och/eller motormanuell slåtterbalk vid traditionell slåttertidpunkt på sensommaren för att värna om den rika floran. Vid slåtter bör hö få torka på plats och höet sedan forslas bort. Om möjligt bör de slagna delarna därefter efterbetas, helst med nötkreatur eller häst under 2-3 veckor. Efterbete får dock inte ske efter den 15 oktober.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 1,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen har funnits i det östra delområdet. År 2016 är området igenvuxet med gran och i akut behov av restaurering. Eventuellt finns också inslag av 6230 Staggräsmarker. Efter restaureringen bör naturtypsklassningen ses över.

Generellt beskrivs naturtypen som artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra till friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0 - 30%. Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 1,4 hektar. Regelbunden hävd ska påverka området, genom årligt bete (ej vintertid), eller genom slåtter och efterbete. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska förnygra sig. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karaktäristisk för naturtypen. Igenväxningsvegetation som tex älggräs och sly ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Typiska kärlväxtarter ska förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är ogynnsamt år 2016 eftersom området är ohävdat och igenväxningen har gått långt.

6410 - Fuktängar

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Denna naturtyp har dominerat i det västra delområdet. I nuläget (år 2016) är området ohävdad. Efter restaureringen bör naturtypsklassningen ses över.

Generellt utgörs naturtypen av hävdpräglade fuktängar med blåtåtel eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0 - 30%. Hävdgynnade arter ska finnas. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. "kalkfuktängen" (6411). b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika med blåtåtel, tåg- och starrarter (6410). Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändrad hydrologi som tex förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av fuktängar (6410) ska vara minst 0,6 hektar. Regelbunden hävd genom bete (ej vintertid) eller slåtter och efterbete ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Hydrologin ska vara naturlig och markfuktigheten tillräcklig. Det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattande anläggningar som medför negativ påverkan. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur och sambete med vall, ska förekomma. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karaktäristisk för naturtypen. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig. Igenväxningsvegetation som tex älggräs och sly ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Typiska kärlväxtarter ska förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är år 2016 ogynnsamt eftersom området är ohävdad

6510 - Slätterängar i låglandet

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Denna naturtyp har funnits som inslag i det västra delområdet. Marken är ganska fuktig så därför bör den kanske istället klassas som 6410 fuktängar. I nuläget (år 2016) är området ohävdad. Efter restaureringen bör naturtypsklassningen ses över.

Generellt utgörs naturtypen av artrika, torra – friska, hävdpräglade ängar. Naturtypen har utvecklats genom lång kontinuitet av slätterängsskötsel (och ofta även använts som betesmark på senare tid). Krontäckning av träd och buskar är 0 – 30%. Hävdgynnade arter ska finnas.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen av Slätterängar i låglandet (6510) ska vara minst 0,2 hektar. Regelbunden slåtter, vid traditionell tidpunkt, och efterbete ska påverka gräsmarken. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Det ska finnas födoresurser såsom pollen- och nektarresurser som kan utnyttjas av framförallt olika fjärilsarter. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karaktäristisk för naturtypen med slättermarksarter. Typiska och karaktäristiska arter samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig. Igenväxningsvegetation som tex älggräs och sly ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Typiska kärlväxtarter ska förekomma tämligen allmänt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är ogynnsamt år 2016 eftersom området är ohävdad

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2016-06.

Andersson, L. 1983: Lövskogar Ulricehamns kommun. Länsstyrelsen i Älvsborgs län, 1989:1.

Elvingsson, P., Hindström, M. 1987: Ängar och hagar i Ulricehamns kommun. Länsstyrelsen i Älvsborgs län. Rapport 1989:5.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1989: Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län. 1994: Värdefulla odlingslandskap i Älvsborgs län. Länsstyrelsen i Älvsborgs län, Rapport 1994:5.

Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (National Conservation Plan for the Agricultural Landscape). ISBN 91-620-4815-5.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/. 2016 -06.

Bilagor

Bilaga 1. Karta med Natura 2000- områdets avgränsning

0 125 250 500 Meters